

Opsamling på drøftelser i fagudvalg for dansk som andetsprog i 2024

Februar 2025

1. Møder og inddragelse i fagudvalget i 2024

Fagudvalget har holdt tre møder i 2024 i perioden oktober til december. Første møde var et fælles kick-off-arrangement for samtlige fagudvalg. På andet og tredje møde har fagudvalget haft indledende drøftelser om faget og identificeret centrale opmærksomhedspunkter, som fagudvalget vil have fokus på i det videre arbejde med fagplanen. På tredje møde har fagudvalget derudover været i dialog med Børne- og Undervisningsministeriets rådgivende faggruppe for faget.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Teglholmsgade 1
2450 København SV

Telefon: +45 33 92 50 00
Mail: stuk@stukuvvm.dk
www.stukuvvm.dk

CVR-nr.: 29634750

Børne- og
Undervisningsministeriet

2. Kort resume af pointer fra fagudvalgets drøftelser i 2024

Fagudvalget har på sine møder arbejdet med, hvordan fagplanerne for dansk som andetsprog kan skrives, så faget:

- kommer til at fremstå som et selvstændigt fag
- er tilpasset de aktuelle vilkår, herunder migrations- og samfundsstrukturer, der er i Danmark i dag
- retter sig mod den elevgruppe, der skal modtage undervisning i dansk som andetsprog i dag.

Endvidere har fagudvalget drøftet, hvordan fagplanerne kan skrives i et sprog, som alle faglærere kan forstå.

Fagudvalget har sammen med faggruppen for faget tegnet et udfordringsbillede af faget samt analyseret og diskuteret tidligere fagplaner.

Endelig har fagudvalget drøftet, hvilke personer og organisationer, som ønskes inddraget i arbejdet med fagplanen i det videre arbejde.

3. Indledende drøftelser om faget samt fornyelse og slankning

I arbejdet med og diskussionerne om de tidligere læreplaner er det fagudvalgets vurdering, at faget har udviklet sig fra at være et sprogfag med fokus på sammenhængen mellem sprog og kultur til at være et redskabsfag, som lægger sig tæt op ad danskfaget. De nuværende læreplaner er således skrevet i et sprog, som er præget af danskfaglige begreber, der kan være vanskelige for lærere i andre fag at forstå. Fagudvalget har på den baggrund drøftet, hvordan dansk som andetsprog kan gentænkes som et selvstændigt fag, hvor sprog og kultur kommer til at stå centralt i fagets indhold.

Det er også fagudvalgets opfattelse, at forholdet mellem undervisningen i dansk som andetsprog - supplerende og undervisningen i dansk som andetsprog - basis i dag står svagt. Målene for dansk som andetsprog - basis er de samme som målene for dansk som andetsprog - supplerende efter 2. klasse. Det afspejler ikke nødvendigvis de konkrete behov og udfordringer, som eleverne har, når de starter i skolen på forskellige klassetrin og med forskellige sproglige og skolemæssige erfaringer.

Fagudvalget mener, at dansk som andetsprog - supplerende og dansk som andetsprog - basis skal indtænkes i en progression, der samtænker den sproglige udvikling og den faglige literacy.

Endelig har fagudvalget drøftet fagets formål, og hvordan dette formål kan tydeliggøre de særlige ressourcer, vilkår og behov, som fagets konkrete elevgruppe har. Fagudvalget har diskuteret, hvordan det flersprogede og det flerkulturelle perspektiv kan skrives frem, og hvordan undervisningen i dansk som andetsprog kan bygge på et resourcesyn i forhold til elevernes sproglige og kulturelle baggrunde.

4. Problemstillinger og opmærksomhedspunkter

Fagudvalget ser, bl.a. i samarbejde med faggruppen, nogle problemstillinger i forhold til skolernes organisering af undervisningen af tosprogede elever, som er relevante at forholde sig til i arbejdet med at udvikle fagplaner for dansk som andetsprog.

Af centrale problemstillinger kan nævnes:

- Skolerne mangler lærere med kompetencer til at organisere og undervise i dansk som andetsprog
- Faglærere har ikke altid de rette faglige kompetencer til at varetage undervisning i dansk som andetsprog - supplerende
- Det er oplevelsen, at timer til undervisning i dansk som andetsprog bliver i nogle tilfælde brugt på andre opgaver
- Elevgruppen, der skal modtage undervisning i dansk som andetsprog, har ændret sig gennem tiden, hvilket der skal tages højde for i arbejdet med den nye fagplan for faget.

Fagudvalget vil i foråret 2025 have forholdet mellem dansk som andet-sprog - supplerende og dansk som andetsprog - basis, som et centralt opmærksomhedspunkt. I de nuværende faghæfter er dansk som andet-sprog - supplerende og dansk som andetsprog - basis delt op i to fag med hver deres faglige formål og mål. Det skal afklares, om de to fag skal bevares som adskilte, eller om de skal integreres i én fagplan.

Det er vigtigt for fagudvalget, at der findes en balance mellem på den ene side at indtænke en progression i både dansk som andetsprog - supplerende og dansk som andetsprog - basis, som ikke er kompensatorisk, men som ser både sprogtilegnelse og udvikling i den faglige literacy som noget, der skal arbejdes med, når eleven har brug for sprogstøtte. På den anden side skal fagplanerne for begge fag kunne bruges ind i kommunernes og skolernes forskelligartede organisering og fordeling af ressourcer. Der skal fx kunne identificeres faglige mål for og vejledning til dansk som andetsprog - basis, som foregår i den særligt tilrettelagte undervisning i fx modtageklassen.

5. Fagudvalgets overvejelser om inddragelse fra 2025

Fagudvalget vil i starten af 2025 tage kontakt til de forskellige netværk, som er etablerede blandt både lærere og kommunale konsulenter. Fagudvalget vil kontakte mere overordnede organisationer som fx Danmarks Lærerforening for at finde frem til andre netværk, som er optaget af, eller der har dansk som andetsprog som et relevant fokuspunkt. Endelig vil fagudvalgets medlemmer benytte egne netværk for at begynde på at indsamle perspektiver på faget fra både lærere og elever.

I forhold til det supplerende element i dansk som andetsprog er det nødvendigt at have løbende kontakt til de øvrige fagudvalg og praktikere fra forskellige fag for at sikre, at fagplanerne er forståelige for alle faggrupper.

I starten af 2025 vil fagudvalget kontakte kolleger, som har arbejdet med udvikling af fagplaner i de øvrige nordiske lande. Her er det muligt at hente inspiration til den konkrete organisering af indhold og progression i faget.

Frem mod sommeren vil fagudvalget etablere kontakt til forskere, som arbejder med dansk som andetsprog for at få respons på og sikre den overordnede sammenhæng i det første udkast til en fagplan.

I slutningen af 2025 forventer fagudvalget at have fået etableret kontakt til relevante elevgrupper, som kan give respons på konkrete tekstudkast.